

GŁOS ZNAD PREGOŁY

Nr 1 (78) styczeń 2003

PISMO WSPÓLNOTY KULTURY POLSKIEJ W KALININGRADZIE

2003

**Szczęśliwego Nowego Roku, zdrowia,
spokoju i wielu radosnych dni życzy
swoim Czytelnikom**

Redakcja „Głosu znad Pregoły”

(c. d. z Nr 12(77)-2002)

Święta Bożego Narodzenia w Polsce - tradycje i obyczaje

Kolędowanie, jasełka, szopka betlejemska

Popularny niegdyś bożonarodzeniowy zwyczaj - kolędowanie z gwiazdą, szopką czy turoniem należy dziś do rzadkości i spotykany jest głównie we wsiach. Kolędnicy obchodzą domy w okresie Świąt Bożego Narodzenia, śpiewając kolędy i pasterki oraz organizując przedstawienia związane z ewangelią i ludową tradycją świąteczną. Przebierają się często za zwierzęta: niedźwiedzie, wilki, kozy.

Z drugim dniem świąt Bożego Narodzenia (od dnia św. Szczepana) rozpoczynał się okres «jasełek». Trwał on przez wieki do uroczystości Matki Bożej Gromnicznej (2 lutego), czyli do dnia ofiarowania Pana Jezusa w świątyni jerozolimskiej. Nazwa «jasełka» wskazuje na źródło tematyczne tychże przedstawień. Jasełka bowiem to żłób. W żłóbku został złożony Chrystus po swoim narodzeniu. Jasełka prezentują teatralne sceny na temat przyjścia Chrystusa na świat. Zgromadzona podczas jasełek

publiczność śpiewa kolędy i pieśni kościelne.

Szopka betlejemska, czyli przedstawienie miejsca narodzin Chrystusa, wraz ze znajdującym się tam żłóbkiem, od samego początku była miejscem szczególnego pietyzmu i czci. Szopkę, poza postaciami św. Rodziny, stopniowo zaczęli wypełniać pasterze, aniołowie, królowie, słudzy Heroda i jego dworzanie. Najbardziej znane są szopki krakowskie. Od roku 1927 istnieje tradycja konkursu na najpiękniejszy egzemplarz. Doroczna wystawa tych szopek odbywa się w pobliżu pomnika Adama Mickiewicza na Rynku Krakowskim.

Sylwester i Nowy Rok

Dawniej sylwester nie był zbyt hucznie obchodzony. Na zakończenie starego roku w dniu Sylwestra, mieszkańcy brali udział w nabożeństwach dziękczynnych. Współcześnie w Polsce w noc sylwestrową bawimy się do białego rana na zabawach i balach sylwestrowych, mnóstwo jest wtedy toastów i składanych życzeń

noworocznych. Wszyscy uświadamiamy sobie fakt nieubłaganego przemijania życia. Chcielibyśmy to życie zatrzymać w miejscu przez jego używanie, przez pełne wykorzystanie chwili obecnej z zapomnieniem, że ona ucieka. Nowy Rok to dzień odpoczynku po szampańskiej zabawie.

Trzech króli

Szóstego stycznia obchodzimy w Polsce święto Trzech Króli zwane inaczej objawieniem pańskim. O samych osobach, którym objawił się Chrystus nie wiele wiadomo. Prawdopodobnie byli to mędrcy z wschodu. Imiona Kacper, Melchior, Baltazar są używane od wieku VIII i są zupełnie przypadkowe i niczym niepotwierdzone. W Polsce Święto Trzech Króli związane jest z tradycją kolędy, wystawiania jasełek oraz święcenia kredy i pisania nią inicjałów trzech króli „K+M+B” na drzwiach domów i mieszkań. Mają one strzec domostwo od wszelkiego zła przez cały rok.

ms